

Полевікова, О.Б. Переваги адаптації національної вищої освіти до європейського освітнього простору в контексті міжнародної діяльності Херсонського державного університету [Текст] / О.Б. Полевікова // Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір : матер. І міжн. наук.-практ. конф. (м.Луцьк, 3-5 червня 2016 р.) / Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. – У 2 т. – Т.2 (О-Я). – Луцьк: ФОП Покора І.О., 2016. – С.75-80.

Полевікова Ольга Борисівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Херсонський державний університет

ПЕРЕВАГИ АДАПТАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Філософські засади систем європейської освіти, обґрунтовані у фундаментальних працях Б.С.Гершунського, О.П.Огурцова, В.В.Платонова, дають змогу адекватно осмислити інтеграційні освітні тенденції та модернізацію системи освіти в Україні.

У дослідженнях у галузі філософії освіти і виховання М.Я.Басова, П.П.Блонського, С.А.Шапіро, П.П.Лазурського, К.А.Шварцман, В.Д.Шадрікова, Б.І.Ладижець, В.Розіна, Б.Гершунського сучасна європейська освіта постає як система раціональних способів впливу на особистість відповідно до соціально значущих цілей.

Безумовно, вплив глобальних політичних, економічних і соціальних трансформацій на систему освіти країн Східної Європи, зокрема України, приводить до здійснення проектів покращення форм і змісту освіти, зміни світогляду майбутнього фахівця. Це підтверджує актуальність думки проф.Поніманської Т.І.: «Сучасні реалії орієнтують на спеціальну підготовку вихователя як гуманістично зорієнтованої особистості, здатної оперативно реагувати на динаміку соціально-економічних процесів, умов власної професійної діяльності, розробляти і впроваджувати нові технології у процес навчання і виховання [4, с. 136]». Таким чином, центральним завданням вищих закладів

освіти проголошується формування вихователя, який здатний відобразити власну практику і розглядати свій досвід як найбільш важливе джерело для побудови знання, починаючи з аналізу своїх методів, щоб зрозуміти способи вирішення щоденних складних проблем дошкільного навчального закладу, як він використовує свої знання і як він створює нові процедури і стратегії виховання й навчання.

Однак міжкультурна і транснаціональна взаємодія у галузі освіти та професійного розвитку вихователя настільки ще слабка, що говорити про становлення транснаціональної системи освіти в технологічному аспекті ще зарано. Разом з тим глобалізаційні процеси дають змогу адаптувати національну освітню систему з урахуванням мобільності студентів і робочої сили. Відгук на вимоги демократизації полягає в розвитку особистісних та соціальних здатностей кожної людини діяти незалежно та брати участь в житті суспільства. Зазначені тенденції ведуть до формування глобальної та транснаціональної освіти, з одного боку, та освіти для демократичної громади – з іншого. Транснаціональна освіта надає студентам можливість навчання в університетах інших країн, здобуття іноземних академічних ступенів - без необхідності залишати свою країну, а також розширює можливості розвитку людських ресурсів, необхідних економіці (і працедавцям).

Міжнародне співробітництво є стратегічним напрямом діяльності Херсонського державного університету й спрямоване на інтегрування в європейський та світовий простір. У пункті 8 Статуту Херсонського державного університету визначені головні напрямки міжнародного співробітництва Університету, а саме: участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного обміну студентами, аспірантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками; проведення спільних наукових досліджень; організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; участь у міжнародних освітніх та наукових програмах; спільна видавнича діяльність; надання іноземним громадянам послуг, пов'язаних із здобуттям вищої та післядипломної освіти; відрядження за кордон науково-педагогічних працівників для стажування, викладацької та наукової роботи

відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів Університету з іноземними партнерами.

Основними міжнародними партнерами, з якими ХДУ підтримує постійні робочі зв'язки, є такі зарубіжні установи: Поморська академія (м. Слупськ, Польща); Університет імені Адама Міцкевича (м. Познань, Польща); Академія ім. Яна Длугоша (м. Ченстохова, Польща); Вища економічна школа (м. Бидгощ, Польща); Університет Альпен-Адрія (м.Клагенфурт, Австрія); Євангельський Фрьобельсемінар (м. Кассель, Німеччина); Стокгольмський університет (м. Стокгольм, Швеція); Університет Коменського (м. Братислава, Словаччина); Державний Університет Нью-Йорка в Потсдамі SUNY (США); Барановицький державний університет (м. Барановичі, Республіка Білорусь); Гродненський державний університет імені Янки Купали (м. Гродно, Республіка Білорусь); ФДБОЗ ВПО «Ярославський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського (м. Ярославль, Росія); Державний бюджетний освітній заклад вищої професійної освіти «Тихоокеанський державний медичний університет» (м. Владивосток, Росія); Федеральний державний бюджетний освітній заклад вищої професійної освіти «Пензенський державний університет» (м. Пенза, Росія).

Наразі ХДУ має понад 30 діючих угод про співпрацю з вишами-партнерами.

Тісна співпраця з Поморською академією і підписання 13.02.2014 року Додаткової угоди 2 про реалізацію програми «Подвійний диплом» відкрила багато нових перспектив для студентів нашого вишу. Метою угоди є підвищення якості освіти та наукових досліджень, конкурентоздатності університету на зовнішньому та внутрішньому ринках освітніх послуг, розширення можливостей міжнародного співробітництва, додаткові можливості випускникам на ринку праці. Умови програми «Подвійний диплом» – це можливість для студентів нашого вишу отримати диплом європейського зразка. Умови даної програми передбачають одночасне опанування навчальної програми обох навчальних закладів протягом 3 років навчання. Учасники програми навчаються посеместрово в обох університетах, своєчасно складаючи академічну різницю навчальних планів.

Ця діяльність дозволяє підвищити якість підготовки фахівців шляхом

ефективного використання педагогічного, методичного та наукового потенціалу двох університетів та сприяє розвитку вищої освіти.

Наразі 21 студент факультету дошкільної та початкової освіти (далі – ФДПО) зараховані до Поморської академії. У другому семестрі 2015-2016 н.р. вони проходять навчання за даною програмою. 11 студентів ФДПО є студентами II курсу Поморської академії в м.Слупськ, а 10 – I курсу.

Кожного семестру студенти ФДПО мають змогу безкоштовно проходити стажування протягом 1 семестру, в результаті якого вони отримують відповідний сертифікат. У першому семестрі поточного навчального року це були такі студенти як І.Матвеєва, Л.Романова, у II семестрі за результатами конкурсного відбору 3 студентів проходять відповідне стажування (К.Гащенко, Д.Бешимова, Д.Головащенко).

Доктор педагогічних наук, професор, декан факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ Петухова Л.Є. є візитор-професором – викладачем Поморської Академії в Слупську (Польща).

Офіційною датою початку тісної та плідної роботи з Єв.Фрѳобельсемінаром м. Кассель і фундацією Санкт Елізабет Ферайн м. Марбург (Німеччина) є 6 березня 2002 року, коли була підписана Угода про взаємне співробітництво між провідними навчальними закладами України та Німеччини. Співпраця факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ з Єв. Фрѳобельсемінаром триває з початку акредитації та науково-методичного забезпечення з 2004 року нової спеціальності “Дошкільна освіта”.

2008 року в університеті створено випускову кафедру дошкільної освіти. Цього ж року декан факультету дошкільної та початкової освіти професор Л.Є.Петухова та доценти І.В.Гриценко, В.В.Денисенко, О.Б.Полєвікова пройшли закордонне стажування в Німеччині.

20 жовтня 2009 року відбулася урочиста церемонія відкриття єдиного в Україні «Освітнього центру Фрідріха Фрѳобеля», створення якого стало можливим завдяки зусиллям ректорату ХДУ після того, як у квітні 2009 року на базі факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ була офіційно зареєстрована Херсонська обласна громадська організація «Фрѳобельтовариство».

Серед завдань Освітнього центру Ф.Фрєобеля варто виокремити такі: дослідження та вивчення проблем виховання та навчання дитини як створення умов для вивчення культурної та педагогічної спадщини Фрїдрїха Фрєобеля; впровадження, пошук та розробка оптимальних методик виховання та навчання дитини за системою Ф.Фрєобеля; здійснення діяльності, спрямованої на допомогу дітям-сиротам та дітям з соціально слабких сімей, надання їм освітньої допомоги; організація співпраці з українським та закордонними громадськими об'єднаннями, цілі яких ідентичні зі статутними цілями «Фрєобельтовариства»; випуск і поширення періодичних і неперіодичних видань, відеоматеріалів, пов'язаних із діяльністю Центру. До багатьох видів роботи Освітнього центру залучаються студенти факультету.

Також на факультеті дошкільної та початкової освіти ХДУ створюються сприятливі умови щодо вибудови кожним студентом індивідуальної освітньої траєкторії не тільки шляхом урізноманітнення форм і методів організації самоосвітньої роботи, а й завдяки змозі вільного вибору навчальних курсів варіативної складової навчального плану. Так, студенти 3 курсу спеціальності «Дошкільна освіта» після презентацій викладачами факультету різних дисциплін шляхом таємного голосування для подальшого вивчення постійно обирають навчальний предмет «Фрєобельпедагогіка».

Безумовно, така багатоаспектна міжнародна діяльність факультету дошкільної та початкової освіти ХДУ позитивно впливає на якість фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Зокрема, минулого навчального року наша магістрантка Макаренко Тетяна посіла II місце на Всеукраїнській олімпіаді зі спеціальності «Дошкільна освіта». Перемозі значним чином сприяв її зарубіжний досвід: стажування в Німеччині, проходження практики в німецьких ДНЗ різного типу та участь у проєкті «Гьоте-інституту» щодо формування білінгвальної особистості дитини-дошкільника (викладання німецької мови в ДНЗ м.Херсона).

ЛІТЕРАТУРА

1. Giddens A. Sociology// Anthony Giddens. – Cambridge: Malden Mass.: Polity Press, 2015. – Seventh edition. – 1045p.p.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : Навч.посіб. [Текст] / Анатолій Іванович Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 486 с.

3. Петухова Л.Є., Полевікова О.Б., Співаковський О.В. На шляху до створення єдиного освітнього середовища Європи та світу [Текст] / Любов Євгенівна Петухова, Ольга Борисівна Полевікова, Олександр Володимирович Співаковський // Печатное слово – Інформаційно-метод. журнал изд-ва ХГУ– 2010. Херсон, Випуск 1(35). – С.3-5.

4. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка: Навч. посіб. [Текст] / Тамара Поніманська. – К.: Академвидав, 2015. – 448 с.